

ÜLDKORRALDUSLIK ETTEKIRJUTUS

04.06.2024 nr 1.1-8/24/4-1

Mittepurustava kontrolli juhtorgani määramine

Adressaadid

Transpordiameti poolt sertifitseeritud Osa – 145 hooldusorganisatsioonid, kes soovivad teha õhusõidukil või selle osadel mittepurustavaid kontrole.

Õiguslik alus

Komisjoni määrus (EL) nr 1321/2014 punkti 145.A.30 f) esimese lause kohaselt organisatsioon tagab, et töötajad, kes teevad või kontrollivad mittepurustavaid katseid, mis on seotud õhusõidukite konstruktsiooni või komponentide või mõlema jätkuva lennukõlblikkusega, on selleks kvalifitseeritud vastavalt Euroopa standardile või mõnele muule, sellega samaväärsele ja Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (*The European Union Aviation Safety Agency* / EASA) poolt tunnustatud standardile.

Komisjoni määrus (EL) nr 1321/2014 punkti 145.B.120 a) „Nõuete täitmise meetodid“ kohaselt EASA töötab välja nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid (*Acceptable Means of Compliance /AMC*), mida võib kasutada selleks, et kontrollida määruse (EL) 2018/1139 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ning rakendusaktide nõuete täitmist.

EASA tegevdirektori 14.06.2021 otsusega nr 2021/009/R vastu võetud nõuete täitmise aktsepteeritavate meetodite muudatuse (*Acceptable Means of Compliance /AMC*) punkt AMC 145.A.30 (f) lg 4 kohaselt olenemata standardi EN 4179 üldistest viidetest riiklikule lennunduse mittepurustava kontrolli juhtorganile (edaspidi NDTB – *Non-Destructive Testing Board*), peaksid kõik uuringud läbi viima töötajad või organisatsioonid, kes on sellise juhtorgani üldise kontrolli all. NDTB puudumisel riigis tuleks kasutada mõne muu liikmesriigi NDTB-d nagu on määratlenud pädev asutus.¹

Lennundusseaduse § 7 lg 10 kohaselt on Transpordiamet pädev asutus Euroopa Parlamendi ja

¹ „Notwithstanding the general references in EN 4179 to a national aerospace non-destructive testing (NDT) board, all examinations should be conducted by personnel or organisations Under the general control of such a board.

In the absence of a national aerospace NDT board, the aerospace NDT board of another Member State should be used, as defined by the competent authority.“

nõukogu määruse (EL) 2018/1139 alusel vastu võetud rakendusmääruste mõistes, kui seaduses või selle alusel antud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

Lennundusseaduse § 7 lõike 5 alusel võib Transpordiamet lennundustegevuse ohutuse tagamiseks teha lennundustegevusega tegelevatele isikutele üldkorralduslikke ettekirjutusi.

Üldkorraldusliku ettekirjutuse põhjendus

EASA tegi 2023 aasta aprillis Transpordiametis ja selle järelevalve all olevates osa-145 hooldusorganisatsioonides Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 628/2013 alusel standardimiskontrolli, kuidas kohaldatakse lennukõlblikkuse rakenduseeskirju ning leidis mittevastavuse nõude 145.A.30(f) rakendamisel, mis tuvastati mittepurustavaid kontrolle (*nondestructive testing*- NDT) tegevas hooldusorganisatsioonis. Muuhulgas juhtis tähelepanu, et NDTB peab olema Euroopa Liidu liikmesriigist ja kuivõrd praegusel ajal on Transpordiamet tunnustanud Ühendkuningriigi NDTB-d (*BINDT – The British Institute of Non-Destructive Testing*), kes ei kuulu Euroopa Liitu, ei saa seda edasi tunnustada.

Transpordiamet arutas 08.12.2023 sektori esindajatega (Magnetic MRO AS, Aeroskills OÜ, Regional Jet OÜ), kes osutavad NDT teenust, milline Euroopa Liidu liikmesriigi NDTB võiks edaspidi pakkuda ja toetada NDT personali kvalifikatsiooni ja/või eksamiteenuseid vastavalt standardile EN 4179, kuna vastav organ Eestis puudub. Ühiselt otsustati, et otstarbekas on vahetada Ühendkuningriigi NDTB Iiri NDTB vastu, sest praegune 3. taseme vastutav NDT personal (ingl. k *NDT Responsible Level 3*), kes vastutab hooldusorganisatsiooni NDT personali pädevuse eest, on kvalifitseeritud ka Iiri NDTB akrediteeritud kvalifikatsiooniteenuseid osutava asutuse poolt. Seega hooldusorganisatsiooni dokumentides ei tuleks suuri muudatusi ning heakskiidetud isikud saaksid jätkata. Iiri NDTB kohta on nende kodulehelt (<https://www.iaa.ie/ndt>) leitavad pädevust ja vastavust hindavate auditite raportid jms, mis tõendab vastavuse standardile EN 4179 ja ei nõua lisaressurssi vastavuse tuvastamiseks kohapeal või muu ekspertiisi tegemist.

Arvestades eeltoodut, muuhulgas seda, et Eestis ei ole NDTB-d ja Eesti on seni tunnustanud Ühendkuningriigi NDTB-d ning EASA on juhtinud Transpordiameti tähelepanu asjaolule, et kõnealuse juhtorgani riik peab kuuluma Euroopa Liitu ning võttes arvesse sihtgrupiga peetud kõnelust ja nende poolt aktsepteeritud üleminekuaega, on põhjendatud asendada seni tunnustatud mitte Euroopa Liidu liikmesriigi NDTB liikmesriigi NDTB-ga.

Lennundusseaduse § 7 lg 5 kohaselt võib Transpordiamet lennundustegevuse ohutuse tagamiseks teha lennundustegevusega tegelevatele isikutele üldkorralduslikke ettekirjutusi. Arvestades, et NDTB määramine puudutab määratlemata hulka isikuid, kes töötavad Transpordiameti poolt sertifitseeritud või sertifitseeritavates hooldusorganisatsioonides ja selliste testide läbiviimine on seotud õhusõiduki jätkuva lennukõlblikkusega ning sellest tulenevalt tekib hooldusorganisatsioonil kohustus hoida mittepurustavaid kontrolle tegeva personali kvalifikatsioon tunnustatud NDTB kontrolli all, tuleb tunnustada vastav NDTB üldkorraldusliku ettekirjutusega ja kehtestada Osa – 145 hooldusorganisatsioonile kohustus hoida mittepurustavaid kontrolle tegeva personali kvalifikatsioon selle NDTB üldise kontrolli all. Arvestades uue NDTB juhiste integreerimiseks vajaminevat aega on mõistlik kehtestada osa-145 hooldusorganisatsioonidele üleminekuperiood, nii nagu kohtumisel oli selles kokku lepitud.

Otsustan:

1. Tunnustada Iiri NDT juhtorgan (*National Aerospace NDT Board Ireland*) Eesti lennunduse mittepurustava kontrolli juhtorganiks;

2. Osa- 145 hooldusorganisatsioonid, kes juba teevad mittepurustavaid kontrolle, peavad tagama, et alates 01.01.2025 on nende NDT personal kvalifitseeritud Iiri NDT juhtorgani akrediteeritud kvalifikatsiooniteenuseid osutava asutuse poolt.
3. Teha üldkorralduslik ettekirjutus teatavaks Osa-145 hooldusorganisatsioonidele ja avaldada Transpordiameti kodulehel.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul selle teatavaks tegemisest alates vaide esitamisega Transpordiametile (Valge 4, 11413 Tallinn) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või esitades kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Üllar Salumäe

direktor

lennundusteenistus